

Տեղեկանք
փոփոխվող և լրացվող հոդվածների վերաբերյալ

Հոդված 1. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները սույն օրենքի իմաստով ունեն հետևյալ նշանակությունը.

1) **արտաքին պետական հաշվեքննություն** (այսուհետ՝ հաշվեքննություն)՝ հաշվեքննության առարկան կարգավորող իրավական ակտերով կամ քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված գործարքներով սահմանված չափանիշների և պահանջների պահպանման գնահատում: Գնահատումն իրականացվում է հաշվեքննության առարկայի իրականացման համար իրավական ակտերով կամ քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված գործարքներով սահմանված ժամանակաշրջանի կամ փուլի ավարտից հետո.

2) **հաշվեքննության առարկա**՝ հաշվեքննության օբյեկտի կողմից իրականացվող ֆինանսատնտեսական գործունեություն.

3) **հաշվեքննության օբյեկտ**՝ սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված մարմիններ և հիմնարկներ.

4) **ֆինանսատնտեսական գործունեություն**՝ հանրային ֆինանսների և սեփականության ոլորտում պետական և համայնքային բյուջեների միջոցների, ստացված փոխառությունների և վարկերի, պետական և համայնքային սեփականության օգտագործում.

5) **ծրագրային կետ**՝ հաշվեքննիչ պալատի գործունեության ծրագրի (այսուհետ՝ գործունեության ծրագիր) 1-ին և 2-րդ մասերի միավոր, որում նշվում են հաշվեքննության օբյեկտը, առարկան.

6) **հաշվեքննության առաջադրանք**՝ հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաստատվող փաստաթուղթ, որում նշվում են ծրագրային կետում ներառված հաշվեքննության օբյեկտը, առարկան, կատարման ժամկետը, հաշվեքննությունը ընդգրկող ժամանակաշրջանը, հաշվեքննության տեսակը, ընթացակարգը, հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումը, պաշտոնատար անձինք, այդ թվում՝ հաշվեքննողները, փորձագետները և մասնագետները.

7) **հաշվեքննության տեսակներ**՝ ֆինանսական, համապատասխանության, կատարողականի.

8) **հաշվեքննության ընթացակարգեր**՝ զննում, դիտարկում, հարցում, արտաքին հաստատում, վերլուծական ընթացակարգ, վերահաշվարկ և վերակատարում.

9) **ստուգում**՝ ստուգման առարկան կարգավորող իրավական ակտերով կամ քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված գործարքներով սահմանված չափանիշների և պահանջների պահպանման գնահատում: Գնահատումն իրականացվում է ստուգման առարկայի իրականացման համար իրավական ակտերով կամ քաղաքացիաիրավական հարաբերությունների շրջանակներում կնքված գործարքներով սահմանված ժամանակաշրջանի կամ փուլի ավարտից հետո: Ստուգումը կատարվում է հաշվեքննության օբյեկտին առնչվող իրավաբանական անձանց մոտ սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված դեպքերում, հաշվեքննության տեսակներով ու զննման, դիտարկման, հարցման, արտաքին հաստատման, վերահաշվարկի և վերակատարման ընթացակարգերով.

10) **ստուգման առարկա**՝ ստուգման օբյեկտի կողմից իրականացվող ֆինանսատնտեսական գործունեություն.

11) **ստուգման օբյեկտ**՝ սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված իրավաբանական անձ.

12) **ստուգման առաջադրանք**՝ հաշվեքննիչ պալատի կողմից հաստատվող փաստաթուղթ, որում նշվում են ծրագրային կետում ներառված հաշվեքննության օբյեկտին առնչվող ստուգման օբյեկտը, առարկան, կատարման ժամկետը, ստուգումն ընդգրկող ժամանակաշրջանը, հաշվեքննության տեսակը, ընթացակարգը, ստուգումն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանումը, պաշտոնատար անձինք, այդ թվում՝ հաշվեքննողները, փորձագետները և մասնագետները.

13) **հաշվեքննող**՝ հաշվեքննություն, ստուգում իրականացնող հաշվեքննիչ պալատի կառուցվածքային ստորաբաժանման քաղաքացիական ծառայող.

14) **մասնագետ**՝ պայմանագրային կարգով հաշվեքննության, ստուգման գործընթացում ներգրավվող՝ համապատասխան բնագավառի հատուկ մասնագիտական գիտելիքներ ունեցող ֆիզիկական անձ.

15) **փորձագետ**՝ պայմանագրային կարգով հաշվեքննության, ստուգման գործընթացում ներգրավվող՝ հաշվեքննության և ստուգման վերաբերյալ հատուկ մասնագիտական գիտելիքներ ունեցող ֆիզիկական անձ.:

16) ընթացիկ եզրակացություն՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով իրականացված հաշվեքննության արդյունքում կազմված և պալատի կողմից հաստատված փաստաթուղթ.

17) հաշվեքննության արձանագրություն՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով հաշվեքննողի կողմից հաշվեքննության արդյունքների վերաբերյալ կազմված և իր ստորագրությամբ հաստատված կհաստատվի:

(1-ին հոդվածը լրաց., փոփ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

Հոդված 6. Միջազգային համագործակցությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատը հաշվեքննության մեթոդաբանության և դրա իրականացման առաջավոր փորձի փոխանակման նպատակով համագործակցում է արտաքին պետական հաշվեքննություն իրականացնող բարձրագույն ատղիտորական մարմինների և նրանց միջազգային կազմակերպությունների հետ:

2. Հաշվեքննիչ պալատը կարող է մշակել ուղեցույցներ, մեթոդաբանություն՝ առաջնորդվելով Աուդիտի բարձրագույն մարմինների միջազգային կազմակերպության (INTOSAI) ստանդարտներով:

Հոդված 9. Աուդիտի բարձրագույն մարմինների միջազգային կազմակերպության ստանդարտները

~~1. Հաշվեքննիչ պալատը կարող է մշակել ուղեցույցներ, մեթոդաբանություն՝ առաջնորդվելով Աուդիտի բարձրագույն մարմինների միջազգային կազմակերպության (INTOSAI) ստանդարտներով:~~

Հոդված 9. Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության օրինականության, գաղտնիության, ազնվության, բանհմացության սկզբունքը

Հաշվեքննիչ պալատն իր լիազորություններն իրականացնելիս առաջնորդվում է օրինականության, գաղտնիության, ազնվության, բանհմացության սկզբունքներով:

Հոդված 10. Մասնագիտական կարողությունների ապահովման և շարունակական զարգացման սկզբունքը

~~1. Հաշվեքննիչ պալատը սահմանում է չափորոշիչներ հաշվեքննիչ պալատի կառուցվածքային ստորաբաժանումներում աշխատանքի ընդունվողների համար, ինչպես նաև հաստատում է հաշվեքննիչ պալատի կառուցվածքային ստորաբաժանումներում քաղաքացիական ծառայողների մասնագիտական կարողությունների շարունակական զարգացման ծրագիրը:~~

(10-րդ հոդվածը փոփ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

Հոդված 26. Հաշվեքննիչ պալատի ընթացիկ եզրակացությունը

1. Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննություն իրականացնող կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավարը հաշվեքննության ավարտից հետո ընթացիկ եզրակացության նախագիծը ներկայացնում է տվյալ կառուցվածքային ստորաբաժանման գործունեությունը համակարգող հաշվեքննիչ պալատի անդամին՝ վավերացման:

2. Ընթացիկ եզրակացության նախագիծը հաշվեքննիչ պալատի անդամի կողմից վավերացվելուց հետո ներկայացվում է հաշվեքննիչ պալատի հաստատմանը: Ընթացիկ եզրակացության նախագծի հետ պալատ են ներկայացվում նաև վերջինիս կազմման համար հիմք հանդիսացող հաշվեքննության արձանագրությունները ու դրանց վերաբերյալ հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարի կամ նրան փոխարինող անձի առարկությունները և բացատրությունները:

3. Ընթացիկ եզրակացության վերաբերյալ հաշվեքննիչ պալատը որոշում է կայացնում դրա նախագիծն ստանալուց հետո՝ մեկամսյա ժամկետում:

4. Հաշվեքննիչ պալատը պետական բյուջեի երեք, վեց և ինն ամիսների կատարման վերաբերյալ ընթացիկ եզրակացությունները, ինչպես նաև սույն օրենքի 27-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետին համապատասխան պետական բյուջեի երեք, վեց և ինն ամիսների կատարման վերաբերյալ եզրակացությունները համապատասխանաբար այդ ժամանակահատվածների ավարտման օրվանից հետո՝ չորս ամսվա ընթացքում, ներկայացնում է Ազգային ժողով:

5. Գործունեության ծրագրի երկրորդ մասում ընդգրկված ծրագրային կետի՝

- 1) կատարման արդյունքում կազմված՝
 ա. կատարողականի հաշվեքննության ընթացիկ եզրակացությունը ներառում է հաշվետվություն հաշվեքննության առարկայի տնտեսման և (կամ) նպատակային արդյունավետության և (կամ) ծախսային արդյունավետության վերաբերյալ,
 բ. ֆինանսական և համապատասխանության հաշվեքննությունների ընթացիկ եզրակացությունները ներառում են սույն օրենքի 27-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի տեղեկատվությունը և 2-րդ կետի «ա» կամ «բ» կամ «գ» կամ «դ» ենթակետով նախատեսված կարծիքը.
- 2) կատարման արդյունքում կազմված ընթացիկ եզրակացությունը, ըստ անհրաժեշտության, ներառում է՝
 ա. գրառում՝ անհամապատասխանություն կամ խեղաթյուրում չհայտնաբերելու մասին,
 բ. գրառում՝ անհամապատասխանության կամ խեղաթյուրման վերաբերյալ,
 գ. առաջարկություններ հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարությանը և այլ շահագրգիռ կողմերին,
 դ. հաշվեքննության արձանագրությունների վերաբերյալ հաշվեքննության օբյեկտների ղեկավարների ներկայացրած առարկությունները և բացատրությունները,
 ե. եզրակացություններ,
 զ. այլ տեղեկատվություն:
6. Հաշվեքննիչ պալատը գործունեության ծրագրի 2-րդ մասում ընդգրկված ծրագրային կետի հաշվեքննության արդյունքում կազմված ընթացիկ եզրակացությունը հաստատվելուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, ուղարկում է ծրագրային կետում նշված հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարին, որն ընթացիկ եզրակացությունն ստանալուց հետո՝ 30 օրվա ընթացքում, հաշվեքննիչ պալատին տրամադրում է ընթացիկ եզրակացությունում ամրագրված անհամապատասխանության, խեղաթյուրման վերացման, առաջարկությունների իրականացման և ընթացիկ եզրակացությանը վերաբերող այլ գրավոր տեղեկատվություն:
7. Հաշվեքննիչ պալատը սույն հոդվածի 6-րդ մասում նշված տեղեկատվությունն ստանալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, այն կցում է համապատասխան ընթացիկ եզրակացությանը և ներկայացնում Ազգային ժողով և Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն:
8. Սույն հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված տեղեկատվության տրամադրման պահանջի խախտման դեպքում հաշվեքննիչ պալատը նախատեսված ժամկետի ավարտից հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, դրա վերաբերյալ տեղեկատվությունը կցում է ընթացիկ եզրակացությանը և ուղարկում է Ազգային ժողով և Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն:
- (26-րդ հոդվածը խմբ. 03.10.18 ՀՕ-396-Ն)**

Հոդված 31. Հաշվեքննության նպատակը

1. Հաշվեքննության նպատակն է պարզել հաշվեքննության առարկայի օրինականության ու տնտեսման, նպատակային և ծախսային արդյունավետության սկզբունքների պահպանումը:
- ~~2. Հաշվեքննության իրականացմամբ հաշվեքննիչ պալատն ուսումնասիրում է հաշվեքննության օբյեկտի ներքին աուդիտի համակարգի արդյունավետությունը: Ներքին աուդիտի համակարգը արդյունավետ գնահատելու դեպքում հաշվեքննիչ պալատը կարող է հիմնվել վերջինիս արձանագրած արդյունքների վրա:~~

Հոդված 38. Հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձանց իրավունքները, պարտականությունները և պատասխանատվությունը

1. Հաշվեքննության կամ ստուգման առաջադրանքում նշված համապատասխան հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարը կամ պատասխանատու պաշտոնատար անձը, իսկ իրավաբանական անձանց մոտ հաշվեքննության իրականացման դեպքում նաև համապատասխան ծրագրային կետում նշված հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարը կամ պատասխանատու պաշտոնատար անձն իրավասու է՝
- 1) ծանոթանալու հաշվեքննության արձանագրությանը.
 - 2) օրենքով սահմանված կարգով բողոքարկելու հաշվեքննողների գործողությունները:
2. Հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարը իրավասու է հաշվեքննության արձանագրության վերաբերյալ սույն օրենքի 35-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված ժամկետում և կարգով ներկայացնելու առարկություններ և բացատրություններ:
3. Հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձը պարտավոր է՝
- 1) անհրաժեշտ աշխատանքային պայմաններ ստեղծել հաշվեքննողների գործունեության համար.

2) հաշվեքննության ընթացքում հաշվեքննողի պահանջով երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում տրամադրել հաշվեքննության առարկայի վերաբերյալ առկա և հասանելի ամբողջական և ճշգրիտ տեղեկատվություն, փաստաթղթեր և գրանցումներ:

3) հաշվեքննության ընթացքում անհապաղ տեղեկացնել հաշվեքննողին տրամադրված տեղեկատվության, փաստաթղթերի և գրանցումների ցանկացած փոփոխության և լրացումների մասին:

4) չխոչընդոտել հաշվեքննության ընթացքին, կատարել հաշվեքննողների օրինական պահանջները:

4. Ծրագրային կետում նշված հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարը պարտավոր է մեկամսյա ժամկետում հաշվեքննիչ պալատին տրամադրել ընթացիկ եզրակացությունում արձանագրված անհամապատասխանությունների, խեղաթյուրումների վերացման, առաջարկությունների իրականացման և ընթացիկ եզրակացությանը վերաբերող այլ գրավոր տեղեկատվություն:

5. Հաշվեքննիչ պալատի ~~քաղաքացիական ծառայողների~~ հաշվեքննողների՝ հաշվեքննությանը վերաբերող օրինական պահանջները պարտադիր են հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավար և այլ պաշտոնատար անձանց համար:

(38-րդ հոդվածը փոփ. 21.01.20 ՀՕ-31-Ն)

Հոդված 40.

Հաշվեքննիչ պալատի ակտերն Ազգային ժողով ներկայացնելը

1. Հաշվեքննիչ պալատի ընթացիկ եզրակացություններն Ազգային ժողով են ներկայացվում սույն օրենքի 26-րդ հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասերով սահմանված ժամկետներում և կարգով: ~~Յուրաքանչյուր եռամսյակի առաջին երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում հաշվեքննիչ պալատի նախագահն Ազգային ժողով է ուղարկում այդ եռամսյակի ընթացքում ներկայացվելիք ընթացիկ եզրակացությունների նախատեսվող ցանկը՝ բաշխված ըստ ամիսների:~~

1.1 Հաշվեքննիչ պալատը պետական բյուջեի երեք, վեց և ինն ամիսների կատարման վերաբերյալ եզրակացությունների Ազգային ժողով է ներկայացնում սույն օրենքի 26-րդ հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված ժամկետում և կարգով:

2. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ հաշվեքննիչ պալատի եզրակացությունն Ազգային ժողով է ներկայացվում սույն օրենքի 27-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված ժամկետում և կարգով:

3. Պետական բյուջեի կատարման վերաբերյալ հաշվեքննիչ պալատի եզրակացությունն Ազգային ժողովում ներկայացվում է Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի տարեկան կատարողականի քննարկման ընթացքում:

4. Հաշվեքննիչ պալատն իր գործունեության վերաբերյալ տարեկան հաղորդումն Ազգային ժողով է ներկայացնում սույն օրենքի 28-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված ժամկետում և կարգով:

5. Հաշվեքննիչ պալատի տարեկան հաղորդումը քննարկվում է Ազգային ժողովում՝ առանց որոշում ընդունելու:

(40-րդ հոդվածը լրաց. 03.10.18 ՀՕ-396-Ն)